

Sygnatura akt I C 259/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2024 r.

Sąd Rejonowy w Łęczycy, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wojciech Wysoczyński

Protokolant: st. sek. sąd. Katarzyna Retkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 marca 2024 r. w Ł.,

w sprawie z powództwa M. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...)pl (...) z siedzibą w S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 500 zł (pięćset złotych zero groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 16 lutego 2019 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu w kwocie 1.137 zł (jeden tysiąc sto trzydzieści siedem złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

2. obciąża i nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 1.451,32 (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt jeden złotych 32/100) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

(...)

Sygnatura akt I C 259/22

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 sierpnia 2022 roku, powód M. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...)pl (...) z siedzibą w S., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika - adwokata wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. kwoty 500 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 lutego 2019 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych / pozew k. 3-6/.

Sąd Rejonowy w Łęczycy nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 12 września 2022 roku, uwzględnił roszczenie zgłoszone w pozwie / nakaz zapłaty k. 40/.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 27 września 2022 roku, pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu. Strona pozwana kwestionowała powództwo co do wysokości / sprzeciw k. 45-48/.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 grudnia 2018 roku doszło do kolizji drogowej w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd marki O. (...) nr rejestracyjny (...), należący do T. A. (1) i S. A. (1) /bezsporne/.

Sprawca wypadku w chwili zdarzenia był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym /bezsporne/.

Z uwagi na to, że pojazd marki O. (...) w wyniku kolizji uległ uszkodzeniu, zaś poszkodowanemu T. A. (1) niezbędny był pojazd którym dojeżdżałby do pracy, w dniu 15 grudnia 2018 roku, T. A. (1) zawarł z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego numer (...).

Przedmiotem umowy najmu był pojazd F. (...). Ustalona przez strony stawka dobową wyniosła kwotę 280 złotych netto tj. 344,40 zł brutto / umowa k. 10-12, zez. św. T. A. rozprawa z dnia 22.11.2022 00:05:18, oświadczenie k.14 /.

Przekazanie pojazdu najemcy nastąpiło w dniu 15 grudnia 2018 roku / umowa k.10/.

W dniu wykonania oględzin uszkodzonego pojazdu, tj. 19.12.2018 roku, przedstawiciel pozwanej zaproponował poszkodowanemu zorganizowanie pojazdu zastępczego oraz pouczył, iż jeśli poszkodowany zdecyduje się na najem pojazdu zastępczego we własnym zakresie, stawka czynszu najmu będzie podlegać weryfikacji do stawek stosowanych przez firmy współpracujące z pozwaną. Propozycja zorganizowania pojazdu zastępczego została złożona posiadaczowi pojazdu oraz poszkodowanemu w formie elektronicznej. W korespondencji pozwana wskazała również, że jeżeli poszkodowany korzysta już z najmu pojazdu zastępczego wypożyczonego z firmy niezwiązanej z pozwaną, ubezpieczyciel oferuje zamianę pojazdów na pojazd z jednej z wypożyczalni współpracujących z (...). W przypadku akceptacji tego warunku ubezpieczyciel organizuje podstawienie pojazdu zastępczego w miejsce wskazane przez poszkodowanego / pismo k. 50-53/.

W dniu 9 stycznia 2021 roku, S. A. (1) upoważnił T. A. (1) do bezgotówkowego wynajęcia pojazdu od powoda, a także do składania wobec powoda oświadczeń niezbędnych do bezgotówkowego wynajęcia pojazdu zastępczego oraz do złożenia oświadczenia o cesji wszelkich roszczeń wynikających z zawarcia umowy / oświadczenie k. 15/.

T. A. (2) zawarł z powodem umowy cesji. Zgodnie z treścią umów cedent przejął na cesjonariusza swoją wierzytelność względem pozwanego w postaci prawa do odszkodowania za korzystanie z pojazdu zastępczego / umowa k. 17/.

W dniu 10 stycznia 2019 roku, najemca zwrócił powodowi najmowany przez siebie pojazd / bezsporne, protokół przekazania pojazdu k.13 /.

W dniu 11 stycznia 2019 roku, powód wystawił T. A. (1) fakturę VAT nr. (...) na kwotę 9.298,80 złotych za okres 27 dni najmu pojazdu. Termin zapłaty w faktury oznaczono na dzień 25 stycznia 2019 roku / faktura VAT k.16 /.

W dniu 30 stycznia 2019 roku, powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty odszkodowania wynikającego z faktury VAT nr. (...) w kwocie 9.298,80 złotych w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania /wezwanie k. 18 /.

W dniu 6 lutego 2019 roku, pozwana poinformowała powoda o uznaniu roszczenia z tytułu najmu pojazdu zastępczego w kwocie 810 złotych brutto. W piśmie pozwana wskazała, że uznaje stawkę za najem w wysokości 135 złotych brutto za dobę, oraz wskazała za uzasadnione korzystanie z pojazdu zastępczego przez okres 6 dni / pismo k.19-20 /.

W dniu 4 marca 2019 roku, powód podtrzymał żądanie zapłaty pełnej kwoty wynikającej z faktury VAT nr. (...) / pismo k. 24/.

W piśmie z dnia 17 kwietnia 2019 roku, pozwana odmówiła spełnienia żądania powoda / pismo k. 22/.

W oparciu o dane znajdujące się w aktach sprawy oraz aktach szkody biegły dokonał wyliczenia uzasadnionego czasu przestoju pojazdu związanego z likwidacją szkody tj. uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego, w tym czasu niezbędnego do przeprowadzenia naprawy szkód w pojeździe marki O. (...) o nr rej. (...) powstałych w wyniku zdarzenia z dnia 13 grudnia 2018 r. który wynosi 18 dni / opinia biegłego k. 182-186/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów niebudzących wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, oraz koherentnych z dowodami z dokumentów zeznaniami świadków S. A. i T. A..

Istotna dla ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie okazała się sporządzona w niniejszej sprawie opinia biegłego. Opinia jest jasna, spójna, nie zawierała wewnętrznych sprzeczności, odpowiadała w sposób jednoznaczny i logiczny na postawione w tezie dowodowej pytania, a nadto została sporządzona przez osobę o niezbędnych do tego kwalifikacjach. Co istotne, po złożeniu przez biegłego pisemnej opinii uzupełniającej, pełnomocnicy stron nie wnieśli ani o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ani też o zobowiązanie biegłego do złożenia dalszej opinii uzupełniającej, akceptując tym samym zaprezentowane w opinii wnioski.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne.

Podstawę materialnoprawną roszczenia roszczeń powoda stanowi umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, art. 822 k.c. oraz unormowania ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 poz. 1152 z późn. zm.), w szczególności art. 34 ust. 1 i art. 35 ustawy, jak i art. 436 k.c. w zw. z art. 435 k.c.

Bezspornym jest, że w sytuacji gdy skutek kolizji lub wypadku drogowego dochodzi do uszkodzenia lub zniszczenia pojazdu mechanicznego w następstwie czego poszkodowany traci możliwość korzystania z rzeczy a poszkodowany nie posiada innego, wolnego pojazdu mechanicznego wówczas musi sięgnąć po odpłatne formy korzystania z innego pojazdu mechanicznego.

Działanie poszkodowanego polegające na wynajęciu pojazdu zastępczego na okres naprawienia szkody, co do zasady odpowiada celowi społeczno - gospodarczemu jego uprawnienia do naprawienia szkody w postaci utraty możliwości korzystania z rzeczy oraz zasadom współżycia społecznego.

Kwestia uprawnienia poszkodowanego do najmu samochodu zastępczego w ramach odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych była przedmiotem wielu orzeczeń sądów powszechnych i Sądu Najwyższego, który to co do zasady potwierdził prawo poszkodowanego do najmu pojazdu zastępczego (wyrok SN z dnia 26 listopada 2002 r. - sygn. akt V CKN 1397/00, wyrok SN z dnia 8 września 2004 r. - sygn. akt IV CK 672/03, wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 r. sygn. akt II CK 494/03, wyrok SN z dnia 8 września 2004 r. - sygn. akt IV CK 672/03, wyrok SN z dnia 2 lipca 2004r. - sygn. akt II CK 412/03).

Z treści przedstawionych orzeczeń wynika, że utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia lub uszkodzenia stanowi szkodę majątkową; co do zasady między faktem uszkodzenia lub zniszczenia pojazdu a faktem wynajęcia pojazdu zastępczego i poniesieniem kosztów z tego tytułu istnieje normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 §1 k.c.

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11) orzekł, iż „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie lub zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożliwości korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej”.

Zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. pozostającą w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym / tak Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie III Czp 63/19/.

W razie wystąpienia szkody częściowej okres najmu obejmuje czas trwania naprawy (technologiczny czas naprawy). Do czasu najmu wlicza się m. in. uzasadniony czas oczekiwania na części zamienne, weryfikację kosztorysu oraz inne uzasadnione okoliczności wpływające na czas trwania najmu.

Legitymacja powoda oraz legitymacja bierna strony pozwanej była niesporna. Przedmiotem sporu była zaś wysokość poniesionej szkody.

Pozwana co do zasady nie kwestionowała swojej odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 13 grudnia 2018 roku i wypłacił na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 810 zł brutto tytułem najmu pojazdu zastępczego, uznając za zasadny okres najmu 6 dni według stawko 135 brutto.

Jak wynika z treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie III CZP 20/17, wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdy następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za " celowe i ekonomicznie uzasadnione". W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebom ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciążący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma być naprawiany. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem - w praktyce zwykle telefonicznego - nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu. Co więcej, należy uznać, że w ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczoneму). Nie ma to nic wspólnego z koniecznością poszukiwania przez poszkodowanego najtańszej oferty rynkowej najmu, nie jest bowiem istotne to, czy propozycja ubezpieczyciela jest najtańsza, lecz to, że jest przez niego akceptowana. Sąd Najwyższy podkreślił, że proponowana wykładnia nie eliminuje ani nie ogranicza przysługującej poszkodowanemu swobody wyboru kontrahenta, od którego najmie pojazd. Sprawia jedynie - ze względu na obowiązek zapobiegania zwiększeniu rozmiarów szkody - że zawierając umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, poszkodowany będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów. Przeciwno przedstawionemu stanowisku nie przemawia wystarczająco silnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że odpowiedzialnością

ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej objęte są - jako "niezbędne i ekonomicznie uzasadnione" - koszty naprawy pojazdu ustalone według cen, którymi posługuje się swobodnie wybrany przez poszkodowanego warsztat naprawczy dokonujący naprawy samochodu, choćby odbiegały (były wyższe) od cen przeciętnych, jeżeli tylko odpowiadają cenom stosowanym przez usługodawców na lokalnym rynku (por. zwłaszcza uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03, OSNC 2004, Nr 4, poz. 51 i postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., III CZP 91/05, nie publ.).

Uwzględniając powyższe, oraz zgromadzony materiał dowodowy zwłaszcza wnioski płynące z opinii biegłego w której biegły uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego, w tym czasu niezbędnego do przeprowadzenia naprawy szkód w pojeździe marki O. (...) o nr rej. (...) powstałych w wyniku zdarzenia z dnia 13 grudnia 2018 r. ustalił 18 dni, zarzut pozwanej dotyczący braku minimalizacji szkody jest chybiony.

Na wstępie zaznaczyć należy, że zdarzenia szkodzącego doszło w dniu 13 grudnia 2018 roku. Natomiast w dniu 15 grudnia 2018 roku, Poszkodowany T. A. (1) zawarł z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego numer (...). Ustalona przez strony stawka dobowo wyniosła kwotę 280 złotych netto tj. 344,40 zł brutto.

Jak wynika z materiału dowodowego dopiero w dniu wykonania oględzin uszkodzonego pojazdu, tj. 19.12.2018 roku (cztery dni po zawarciu umowy z powodem), przedstawiciel pozwanej zaproponował poszkodowanemu zorganizowanie pojazdu zastępczego oraz pouczył, iż jeśli poszkodowany zdecyduje się na najem pojazdu zastępczego we własnym zakresie, stawka czynszu najmu będzie podlegać weryfikacji do stawek stosowanych przez firmy współpracujące z pozwaną. Propozycja zorganizowania pojazdu zastępczego została złożona posiadaczowi pojazdu oraz w formie elektronicznej poszkodowanemu. W korespondencji pozwana wskazała również, że jeżeli poszkodowany korzysta już z najmu pojazdu zastępczego wypożyczonego z firmy niezwiązanej z pozwaną, ubezpieczyciel oferuje zamianę pojazdów na pojazd z jednej z wypożyczalni współpracujących z (...).

Stawka brutto za dobę wynajmu pojazdu w segmencie pojazdów D zaproponowana przez pozwaną wynosiła 135 złotych.

Mając na uwadze powyższe, za zasadny i ekonomicznie uzasadniony należało uznać okres najmu pojazdu zastępczego za okres od 15.12.2018 roku do 19.12.2018 roku tj. przez okres 4 dni w stawce dobowej ustalonej w umowie z dnia 15.12.2018 roku, wynoszącej 344,40 zł brutto. Łącznie jest to kwota 1.377,60 złotych (4 dni x 344,40 zł.).

Następnie za zasadny i ekonomicznie uzasadniony koszt wynajmu pojazdu zastępczego należało uznać okres najmu pojazdu za dalsze 14 dni, tj. po dniu 19.12.2018 roku, jednak w stawce 135 złotych brutto zaoferowanej poszkodowanemu przez ubezpieczyciela w dniu 19.12.2018 roku. Stanowi to dalszą kwotę 1.890 złotych (14 dni x 135 złotych).

Łączna kwota odszkodowania należnego powodowi wyniosła 3.267,40 złotych (1.377,60 złotych + 1.890 złotych).

Mając na uwadze, że w toku postępowania likwidacyjnego pozwana wypłaciła na rzecz powoda kwotę 810 złotych do zapłaty pozostaje kwota 2.457,40 złotych (3.267,40 złotych – 810 złotych).

Mając powyższe na uwadze, żądanie pozwu w kwocie 500 złotych należało uznać za zasadne w całości.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono zgodnie z art. 481 § 1 kc. w związku z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 621 z późn. zm.). Pozwana w dniu 6 lutego 2019 roku, wydała decyzję o częściowej odmowie wypłaty roszczeń zgłoszonych z tytułu najmu pojazdu zastępczego w związku ze zdarzeniem z dnia 13.12.2018 r. Od dnia następującego po wskazanym dniu powódka pozostawała więc w opóźnieniu. Decyzja strony pozwanej zakończyła postępowanie i od następnego dnia po tym terminie pozwana pozostawała w zwłoce ze spełnieniem żądanego świadczenia. Mając na uwadze treść art. 321 § 1 k.p.c. i wyrażony w przedmiotowym przepisie zakaz orzekania ponad żądanie, o odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia orzeczono

zgodnie z żądaniem pozwu. Na marginesie zaznaczyć należy, że Początkowy termin naliczania odsetek dochodzonych pozwem nie był przez pozwaną kwestionowany.

Powód wygrał proces, wobec powyższego, Sąd obciążył stronę pozwaną obowiązkiem zapłaty wszystkich kosztów procesu w przedmiotowej sprawie.

Na ich sumę składają się: 30 złotych – opłata od pozwu, 1.000 złotych – uiszczona przez powoda, a wypłacona biegłemu zaliczka na poczet dowodu z opinii biegłego (k.83), oraz 107 złotych wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru.

Sąd na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010r., nr 90, poz. 594 z późn. zm.) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. obciążył pozwaną nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które wyniosły kwotę 1.451,32 złote.

(...)